

**Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego
Szkoła Podstawowa w Lubnowych
rok szk. 2023/2024**

- I. Cele główne programowe doradztwa zawodowego w szkole
- II. Cele szczegółowe w zakresie pracy z młodzieżą, z rodzicami i współpracy z rodzicami
- III. Zadania szkolnego doradcy zawodowego, zadania wychowawców i nauczycieli
- IV. Formy i metody prowadzenia doradztwa zawodowego w szkole oraz przewidywane efekty
- V. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych, edukacji wczesnoszkolnej, klasy 4 – 6 i klasy 7
- VI. Sposoby i formy realizacji na poszczególnych etapach edukacyjnych
- VII. Współpraca, podsumowanie i ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

I. Cele główne programu doradztwa zawodowego w szkole

Cele:

- Przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.
- Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności wobec pracy (aktywizacja zawodowa).
- Rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania.
- Kształtowanie umiejętności analizowania swoich cech osobowości w aspekcie wyboru zawodu.
- Dostarczanie informacji o zawodach, wymaganiach rynku pracy, o systemie szkolnictwa ponadpodstawowego i ponadgimnazjalnego.
- Kształtowanie umiejętności pracy w zespole, komunikatywności, zaangażowania.
- Kształtowanie szacunku do pracy.
- Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.

II. Cele szczegółowe w zakresie pracy z młodzieżą, z rodzicami i współpracy z nauczycielami

- w zakresie pracy z młodzieżą:

- wdrażanie uczniów do samopoznania

- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron
- wyzwalanie wewnętrznego potencjału uczniów
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie
- przełamywanie barier emocjonalnych
- wyrabianie szacunku dla samego siebie
- planowanie własnego rozwoju
- konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów
- poznanie możliwych form zatrudnienia
- zdobycie umiejętności przygotowania i pisania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy
- zdobycie umiejętności pozytywnej autoprezentacji
- zdobycie umiejętności przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej
- rozszerzenie zasobu informacji na temat sposobów poszukiwania pracy
- poznanie lokalnego rynku pracy
- kreowanie własnej kariery zawodowej w wyniku samo zatrudnienia
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego
- preorientacja zawodowa w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wyboru zawodu
- rozwijanie świadomości mobilności zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność)

- w zakresie pracy z rodzicami:

- podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi
- doskonalenie umiejętności wychowawczych
- wypracowanie form wspierania dzieci w wyborze ich dalszej drogi życiowej
- prezentacja założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów
- zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci
- włączanie rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach

- w zakresie współpracy z nauczycielami:

- uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej

- lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy
- nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą.

III. Zadania szkolnego doradcy zawodowego, wychowawców i nauczycieli

Wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji programu. Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmują się wychowawcy klas.

- Doradca zawodowy

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla szkoły.
3. Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na temat: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy.
4. Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
5. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
6. Kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno- pedagogicznych.
7. Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie: tworzenia i zapewniania ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły, realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej - zawartych w planie wychowawczym szkoły.
8. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: kuratoria oświaty, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, powiatowe urzędy pracy, zakłady doskonalenia zawodowego itp.

- Wychowawca

1. systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego
2. wspiera nauczycieli w zakresie realizacji działań określonych w programie,
3. koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia, na tablicach ściennych, na stronie internetowej szkoły,
4. realizuje działania wynikające z programu

- Nauczyciele w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej

1. określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
2. eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programu orientacji zawodowej programu doradztwa zawodowego,
3. współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
5. organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
6. współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie działań związanych z doradztwem zawodowym

***Nauczyciel – bibliotekarz:**

1. współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
2. opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
3. włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

IV. Formy i metody prowadzenia doradztwa zawodowego w szkole oraz przewidywane efekty

Działania doradcze realizowane są w godzinach z wychowawcą, lekcji przedmiotowych, zajęć z doradztwa zawodowego, zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, wyjść zawodoznawczych, indywidualnych konsultacji, pomocy psychologiczno- pedagogicznej.

Formy pracy:

- informacja edukacyjna i zawodowa
- konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów – decyzje
- tworzenie bazy informacyjnej
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa (szkoły branżowe, technika, licea)
- doradzanie rodzicom uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.
- współpraca z poradnią psychologiczno -pedagogiczną
- gromadzenie i systematyczna aktualizacja informacji edukacyjnej i zawodowej

Metody pracy: pogadanki, ankiety, konkursy, rozmowa doradcza, poradnictwo indywidualne i grupowe, lekcje wychowawcze.

Przewidywane efekty:

- Kształtowanie aktywności zawodowej młodzieży.
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci.
- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Mniej niepowodzeń szkolnych i zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

V. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych, edukacji wczesnoszkolnej, klasy 4 – 6

Obszar y	Treści programow e:	Wychowanie przedszkolne	Edukacja wczesnoszkolna	Klasy 4 -6
1.	Poznawani e własnych zasobów	Dziecko: 1.1 określa, co lubi robić; 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań; 1.3 określa, co robi dobrze; 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	Uczeń: 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.	Uczeń: 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

<p>2.</p>	<p>Świat zawodów i rynek pracy</p>	<p>Dziecko: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby; 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzeniach, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę; 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.</p>	<p>Uczeń: 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.</p>	<p>Uczeń: 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.</p>
<p>3.</p>	<p>Rynek edukacyjny</p>	<p>Dziecko:</p>	<p>Uczeń: 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;</p>	<p>Uczeń: 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu</p>

	i uczenie się przez całe życie	3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej); 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.	3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.	przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
4.	Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	Dziecko: 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać; 4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu; 4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.	Uczeń: 4.1 opowiada, kim chciałoby zostać i co chciałoby robić; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.	Uczeń: 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

- klasa 7

Celem doradztwa zawodowego w klasie 7 szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania ścieżki swojej kariery i trafnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru kierunku dalszej nauki przy wsparciu doradcy zawodowego.

Cele ogólne programu: poznawanie samego siebie, analiza informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy, poszerzanie własnych: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy, rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie.

W programie ujęte zostały cele szczegółowe w poszczególnych obszarach:

W obszarze **POZNANIE SIEBIE** uczeń:

- rozpoznaje swoje zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy;
- określa aspiracje i potrzeby związane z własnym rozwojem i możliwe sposoby ich realizacji.

W obszarze **ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY** uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody;
- wskazuje drogi zdobycia wybranych zawodów;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- konfrontuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy oraz oczekiwaniami pracodawców.

W obszarze **RYNEK EDUKACYJNY** uczeń:

- charakteryzuje strukturę systemu edukacji;
- analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

W obszarze **PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU** uczeń:

- określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- planuje ścieżkę kariery, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery.

Tematy zajęć dla klasy 7, przeznaczone każdy na 1 jednostkę lekcyjną:

1. Poznajemy swoje zainteresowania.
2. Jaki jestem? Określamy swoje cechy charakteru i temperamentu.
3. Moje mocne i słabe strony.
4. Moje wartości-kotwice kariery.
5. Znaczenie pracy w życiu człowieka.
6. Moja przyszłość- rozpoznajemy swoje predyspozycje zawodowe.
7. Poznajemy grupy zawodów.
8. Poznajemy system edukacji zawodowej w Polsce.

9. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.

10. Zawody przyszłości.

VI. Sposoby i formy realizacji na poszczególnych etapach edukacyjnych

Lp.	Formy realizacji	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji
1.	prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego w klasie VII (10 godzin lekcyjnych)	Nauczyciel doradztwa zawodowego	II półrocze nauki
2.	informatory, prezentacje, a także informacje rekrutacyjne na stronach internetowych szkół; rozwijanie zainteresowań i mocnych stron uczniów poprzez ich udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, zawodach sportowych, a także wycieczkach edukacyjnych, kołach zainteresowań; organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów	Nauczyciel doradztwa zawodowego, nauczyciele i wychowawcy, nauczyciel prowadzący www szkoły	cały rok
3.	poradnictwo indywidualne, testy orientacji zawodowej, indywidualne rozmowy dotyczące wyboru szkoły i zawodu	Nauczyciel doradztwa zawodowego, nauczyciele i wychowawcy, psycholog	cały rok
4.	informowanie o targach edukacyjnych i dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych	Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy klas	kwiecień - czerwiec 2024

5.	informacje o szkołach i zawodach (gazetki szkolne, strona internetowa szkoły)	koordynator doradztwa zawodowego, nauczyciel prowadzący www szkoły, nauczyciel bibliotekarz	cały rok
6.	zajęcia związane z planowaniem przyszłości, w ramach lekcji wychowawczych	wychowawcy klas	według potrzeb
7.	realizacja treści programowych z poszczególnych przedmiotów (nawiązanie do tematyki zawodoznawczej, rynku pracy etc.)	Nauczyciele edukacji wcz., oddziału przedszkolnego i poszczególnych przedmiotów w kl. 4-6	zgodnie z rozkładem materiału poszczególnych przedmiotów

VII. Współpraca, podsumowanie i ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Współpraca z:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Centrum Rozwoju Edukacji w Ławie
- Urząd Miejski w Suszu
- Urząd Pracy w Ławie, filia Susz
- Ośrodek Doskonalenia Zawodowego
- Szkoły ponadpodstawowe
- Organizacje pozarządowe (np. wolontariat, OTOZ Animals Ława)

Podsumowanie:

Efektem końcowym realizacji szkolnego programu doradztwa zawodowego jest przygotowanie ucznia do podejmowania trafnych decyzji w wyborze dalszego kształcenia oraz przygotowanie absolwenta do ukształtowania orientacji zawodowej, umożliwiającej mu aktywne funkcjonowanie na krajowym i unijnym rynku pracy.

Ewaluacja

Ewaluacja programu, na podstawie informacji zwrotnej przekazanej przez uczniów i rodziców swoim wychowawcom – ocena przydatności zajęć z zakresu orientacji i doradztwa zawodowego oraz sprawozdanie z realizacji programu – podczas rady podsumowującej pracę szkoły w roku szk. 2023/2024.

*Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego dla Szkoły Podstawowej w Lubnowych zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną dnia.....